Anul II No. 69 | 4 Pagini 10 Pf. | Joi 26 Noembrie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

SÂNGE ROMÂNESC DINCOLO DE HOTAR

Cu cât mai atent cercetăm trecutul vecinilor noștri, cu atât mai adânc găsim infiltrat sângele românesc în familiile cele mai nobile streine, contribuind la afirmarea calităților înalte ale spiritualității românești. Găsim, din vechime, boieri mari, cari de sigur duceau peste Nistru, în urma lor, zeci și sute de familii românești, de gospodari mai mici și de țărani. Această expansiune a Românilor, spre Răsărit, corespunde în totul infiltrării germane, mai la Nord, identificându-se într'o oarecare măsură cu emigrațiunile coloniale în Occident, peste mări și oceane.

In „Cartea de Catifea", alcătuită pe vremea Țarului Feodor (1676—1682), găsim două familii notate „din Vlahi", adică din Români: Ofrosimov și Rahmaninov. La fel, familia Volochișin, arătată „din Greci", și familia Vo...hov, a cărei origine streină nu este precizată, sunt și ele de sigur de proveniență românească. Genealogistul N. Savelov semnalează că neamul Afrosinov se trage din „bărbatul cinstit Andrei", venit în serviciul Kneazului Vasile (1425—1462) din „pământul Volohilor". Același lucru îl precizează și marele Dicționar Enciclopedic al lui Brockhaus și Efron, care vorbește despre diferiți reprezentanți ai acestei familii, ajunși voevozi de orașe și cetăți, amintind și pe Mihail Ofrosimov (1797—1868), cunoscut general-guvernator al Moscovei.

In „Tisiacinaia Kniga leta 7059 (1550) a Țarului Ivan Vasilievici" sunt pomeniți câțiva urmași ai neamurilor de mai sus. Găsim pe Rahmaninov, despre care și mai interesante date publică genealogistul V. Rummel. El spune că Domnița Elena (1465—1505), fata Domnitorului Moldovei Ștefan cel Mare, care s'a măritat cu Tareviciul Ioan cel Tânăr al Moscovei, avea un frate, Ioan, poreclit „Ve...n", sau slavonește: „Sused". Acesta, sau fiul său Vasile Rahmanin, ar fi urmat pe Domniță la Moscova și ar fi ascendentul nobililor Rahmaninov, cari se trag direct din dinastia domnitoare „a lui Dragoș" al Moldovei. Familia Rahmaninov are astăzi un reprezentant ilustru, în persoana distinsului compozitor Serghie Vasile Rahmaninov; în secolul trecut ea a dat pe Ioan I. Rahmaninov (1826—1897), cunoscut profesor de mecanică la Chiev; iar în secolul al XVIII-lea, Ioan G. Rahmaninov a fost un cărturar, care a făcut mult pentru popularizarea lui Voltaire.

La 1497, Luca Voloșaninov, care ...el trebuia să fie originar din Moldo-Vlahia, a fost solul Țarului Ioan III către Domnitorul Valahiei, sau mai bine zis — al Moldovei, căci ambele Principate erau numite de Moscoviți: „Valahia". Numele acesta provenind dela vechea denumire germană: Welsch—...man. Familia Voloșaninov e ...tată de obârșie streină și găsește rosturi în diplomație (Mihail ... „diac", în secolul al XVII-lea). La fel, Român trebue să fie arhitectul „italian" Grădinescu-Marini ascendentul nobililor Marin.

Genealogistul basarabean Pavel ...ore amintește printre „Valahi" familia Arnautov, cunoscută în cărțile Orlovului încă pe la 1594. ... a mai publicat, în „Revista Istorică" o lucrare despre: „Ștefan Alexandrovici Voevodici Voloșeschi".

Pe vremea Țarului Feodor (1584—1598) au venit „Voevodicii volohi" (moldoveni) Ștefan al lui Alexandru și Dimitrie al lui Ioan, ca și voevodicii munteni, Petru și Ioan.

Ștefan era feciorul Domnitorului Moldovei Alexandru Lăpușneanu și al Roxandrei Rareș, așa dar — un strănepot al lui Ștefan cel Mare, cuscrul Țarului Ioan III al Moscovei, străbunicul Țarului contemporan, Feodor. Mai era înrudit cu Țarul și printr'un strămoș comun al lui Feodor și al Roxandrei Rareș, Ștefan Iacșici, ceea ce a creat lui Ștefan Lăpușneanu o atmosferă foarte prielnică la Moscova. La 1589, Ștefan a plecat la Roma pentru a cere sprijin din partea Papei. El a trecut la catolicism și a fost recomandat Regelui Poloniei care n'a făcut însă nimic pentru înscăunarea acestui pretendent fugar, în Moldova. Atunci, Ștefan a trimis în Rusia pe unul din curtenii săi, Teodor Mihail Boiașev, care i-a pregătit o frumoasă primire la Moscova.

Ștefan, sau Stepan Alexandrovici Voloșschi a fost voevod la Tula și s'a căsătorit cu Maria, fata prințului I. Bulgacov-Golițin. După tradiția locală, Ștefan n'a vrut să șadă la palat mai jos de prințul Cercaschi și, deși acesta se trăgea tocmai din „Sultanii Egiptului" și era înrudit și el cu Suveran, totuși dreptatea s'a făcut feciorului Domnitorului Lăpușneanu. Il găsim iscălit la alegerea Țarului Boris Godunov. La 1604, împreună cu prințul Turenin, numit voevod la Cazani, murind în călugărie, sub numele de Savantie, la 21 Mai 1607.

La mănăstirea Ciudor se păstra un pomelnic amintind neamul lui Ștefan Voloșschi, călugărul Savatie-Teodor, și fiii săi morți în copilărie:

Gheorghe, Petru și Ioan. Văduva lui Ștefan a donat mănăstirilor Ciudov și Spasscoe din Iaroslovl, câte o moșie, pentru pomenirea sufletului răposatului. Deși Ștefan a murit fără urmași, totuși familia Volotchi sau Volosschi pretinde de-a se trage din el: sunt însă urmașii emigrantului Alexandru Volosschi Nafal, moșier în regiunea Vologda. Din omul de încredere al lui Ștefan, Teodor Boiașev, se coboară familia Boiașev; Teodor însuși a fost recunoscut nobil la 115 fiind numit mai apoi voevod la Cașin.

Din Domnitorii români ajunși în capitala vecinilor din Răsărit înainte de Dimitrie Cantemir, mai amintim pe Bogdan Al. Lăpușneanu (1568 — 1572), decedat la Moscova, pe Ioan cel Cumplit (1572—1574), căsătorit acolo cu Maria, fata prințului Rostovschi, pe Gheorghe-Ștefan (1653—1658) și alții. Ioan, când a ajuns Domnitor, a ținut să aducă în Moldova pe soția sa și pe fiul, Petru, care au murit însă, între timp, de ciumă, încât Țarul i-a propus de soție pe fata prințului Teodor Mstislavschi. Dar viteazul Domnitor a pierit, luptând împotriva păgânilor.

„Legături politice și familiale, care au contribuit la crearea unor puternice influențe românești în domeniul vieții culturale — bisericești de dincolo de Nistru, spre Răsărit.

G. Bezviconi

Eroica Transnistrie

Au trecut furtunile în Transnistria și s'a făcut lumină. Multă lumină. De sub dărâmături, de dincolo de sbuciumul atâtor ani de opres bolșevic, de pe marginea prăpastiei, care, până eri, își deschidea înfiorătoare gurile de pământ, mijesc mugurii nouei vieți românești, ordonate și fără prihană, în cadrele sănătoase ale Europei totalitare.

Trecută prin flacările suferinței și ale desnădejdei, suspectată și răstignită de hoardele păgâne iudeo-comuniste, provincia dintre Nistru și Bug oferă astăzi celor reîntorși, la vetrele pustii, perspectiva unor radicale prefaceri interioare, piatra granitică a unui suflet eroic și demn, solidar și tenace.

Sufletul țărănimii transnistriene, întins, cât un curcubeu, peste plaiuri și mănăstiri, peste morminte voevodale și holde, sufletul urmașilor lui Ștefan cel Mare și Sfânt a rămas *acelaș*, cu toate vrăjmașele porniri moscovite, cu toată setea lor inumană de pervertire — cultivând dragostea de moșie părintească și eroismul tradițional, cultivând jertfa și abnegația.

Acum, când umilințele trecutului au dispărut, când graiul autohton și doina răsuna biruitoare dela un capăt la altul, de par'că și-ar răsbuna în clinchete de cleștar efemerele lanțuri, transnistrianul încearcă o retrospectivă sondare și își dă seama că o țară este cu atât mai puternică și mai fericită, cu cât fiii neamului se strădănuesc — perseverând, — pentru întărirea și ridicarea ei.

Simțămintele, gândurile, idealul, — întregul complex de bunuri spirituale, care inobilează pe om și-l apropie de Divinitate, — trebuesc să fie comune, să ardă purificatoare în adâncimile nealterate ale fiecărui cetățean, conștient de misiunea și de rosturile lui în lume.

Desbrăcați de haina materialismului, a egoismului și a mediocrității, dornici de a contribui, din plin, la fericirea fraților de pretutindeni, vajnicii țărani ai Transnistriei nu cunosc truda și neputința, nu vor să cunoască obstacolele. Intr'un an, numai, au învățat cât într'o viață, acumulându-și o vastă experiență, îmbogățindu-și lăuntricile cotloane și cimentându-și voința și inima.

Viitorul nu-i mai înspăimântă. Nu are de ce să le întunece vederile. Ei își dau sema, prea bine, că dacă ființa umană a fost în stare să exploateze forța aburilor și a electricității, revoluționând universul, de asemenea este posibilă și exploatarea propriilor puteri și a minunilor care zac neștiute în străfunduri. Stăpânindu-te, la ce orizonturi împărătești nu s'ar ajunge?!...

De aceia, călătorul care pășește în Transnistria cântecului și a tinereții, dă peste alte priveliști, peste alți oameni. Răbdători. Senini. Muncitori. Vrednici de laudă și de încredere. Cu umerii scuturați de vedenii și poveri. Verificați în fața istoriei imparțiale.

Cinste lor!

SERGIU GROSU

O INALTĂ PREȚUIRE

Doamna Maria Mareșal Antonescu se străduește de doi ani de zile ca să aducă alinare suferințelor celor sărmani să trimeată daruri și îmbărbătare soldaților de pe front și mângâiere răniților din spitale. In acest scop, Consiliul de Patronaj pe care îl conduce, a isbutit să îndemne pe toate femeile țării și să strângă obolul tuturor, pentruca Darul Ostașului și ajutorul de iarnă să realizeze însemnate sume de bani și numeroase haine de lână și alimente, care urmează să fie trimise pe front ostașilor cari au de trecut prin vifornițele iernii.

In spitalele de răniți din apropierea frontului ca și în cele din lăuntrul țării, Doamna Maria Mareșal Antonescu a împărțit necontenit daruri și cuvinte bune celor cari s'au jertfit pentru țară.

Spitalele în cari au fost adăpostiți și îngrijiți răniții germani, au fost deasemenea cercetate de doamnia sa. Soldații germani au luptat alături de cei români și li-se cuvenea deopotrivă admirația, recunoștința și îngrijirea noastră.

Drept mulțumire pentru grija pe care Doamna Maria Mareșal Antonescu a purtat-o răniților germani din spitalele noastre, d. Adolf Hitler, Conducătorul Germaniei, a cinstit pe tovarășa de viață a Conducătorului cu o înaltă decorație, adresându-i în acelaș timp și următoarea scrisoare care i-a fost înmânată de către ministrul Germaniei, domnul Baron Manfred von Killinger, în prezența unei delegații germane și a primului ministru, domnul prof. Mihai A. Antonescu:

Mult Stimată Doamnă,

„Din rapoartele primite am luat cunoștință de opera Domniei Voastre plină de nețărmurită dragoste și de grija personală pe care Domnia Voastră, mult Stimată Doamnă, o acordați răniților germani din România.

„Pentru această muncă neostenită, închinată îngrijirii răniților noștri, vă exprim mulțumirile cele mai adânci, atât în numele meu, cât și al întregului popor german.

„Ca mărturie a gratitudinei noastre, vă rog să primiți, mult Stimată Doamnă insignele Ordinului „Ehrenzeichen für Deutsche Volkspflege" cu briliante.

„Cu încrederea celor mai sincere sentimente de stimă.

„Al Domniei-Voastre prea devotat,

ADOLF HITLER".

Decorarea Doamnei Mareșal Antonescu însemnează recunoașterea și prețuirea muncii și devotamentului Domniei Sale pentru armata noastră și cea aliată.

BUCURIA REGĂSIRII

Pe străzile Odesei, dela 16 Octombrie 1941, am rătăcit cu graiul sugrumat de uimire în fața dezastrului lăsat de bolșevici. Cadavrele cari împiedecau drumul, care stăteau întinse în curțile caselor, pe scări și podele, dădeau marelui oraș înfățișarea unei Sodome pedepsite de puterea cerului. In ochii speriați ai celor rămași cu viață, era greu să găsești o licărire omenească de gând sau de simțire. Groaza încercată întrecuse ori ce închipuire și în afară de gândul păstrării vieții în orice chip, nimic nu mai rămăsese în sufletele pustiite.

Doar cei veniți din țara atâta vreme rămasă ca o amintire de poveste, se străduiau să șteargă urmele morții și ale dezastrului. Lucru din greu, silnic, dar nimeni nu da înapoi. După un an de muncă, fața marelui port s'a înălțat din ruină. Pe străzile curățate, casele refăcute privesc cu lumini în ferestre. Administrația românească a organizat viața marelui oraș, pe servicii. Școlile primare și cele secundare și-au deschis porțile pentru tineretul dornic de învățătură. Limba română, slobodă să fie vorbită, a început să se deslușească tot mai mult, ieșind biruitoare din amestecul celorlalte. Pentru cei cari fuseseră împiedecați s'o cunoască, au fost înființate cursuri speciale. Douăzeci și una de biserici au deschis ușile sfințite din nou, în altare a început să murmure rugă smerită preotul scăpat prin minune de osânda celor fără de lege, iar credincioșii au pășit pragurile sfioși, închinându-se cu mâini tremurătoare.

Din casele în cari oamenii își pot duce viața liniștiți, din freamătul tineresc al școlilor noui, din tinda bisericii cu lumânări și candele aprinse în cinstea și slava lui Dumnezeu, Odesa se arată după un an de administrație românească, îmbrăcată în haină nouă de lumină și credință.

Pe aceleași străzi pe care acum un an moartea se lăfăia stăpână, m'am întâlnit azi cu Ilie Bogdanovici din satul Coșarca. Trecea pe lângă biserică și-a scos smerit cușma de oaie din cap și cu degetele împreunate și-a făcut cruce, murmurând o rugăciune știută numai de el. Avea figură deschisă de om cu sufletul împăcat și ochi cari ar fi vrut să cuprindă noutatea orașului reînviat.

Am auzit doar sfârșitul rugăciunii: Doamne ajută! și m'am apropiat de el. L'am întrebat dacă este rus.

— Ferească sfântul Dumnezeu! Sunt moldovan.

Și m'am pornit să vorbesc pe limba pe care Ilie Bogdanovici nu știe când a învățat-o, pentru că așa s'a pomenit, vorbind românește, dar pe ascuns. Mă întreba fericit și neîncrezător, dacă și eu sunt româncă și încă tocmai din inima țării. Il încurca puțin părul meu blond și ar fi vrut să știe atâtea despre țară, despre ceilalți moldoveni. Ar fi vrut să vadă cu ochii, ca un Toma necredinciosul, locurile luptelor prin care au fost desrobite străvechile pământuri românești. Ii luceau ochii; și mergea în pas săltăreț, să-mi arate prin orașul din care Rușii făcuseră o fortăreață diavolească, locul atâtor pătimiri pentru români. Să-mi spună ce sarabandă jucau necredincioșii în bisericile despuiate de podoabele creștine. In dreptul Mănăstirii „Sfântului Pantelimon", Ilie Bogdanovici s'a oprit din nou și-a scos căciula de oaie brumărie și s'a pornit din nou să-și murmure rugăciunea prin care, de când s'a născut, a învățat să vorbească cu Dumnezeu în strămoșeasca limbă moldovenească.

— Sunt mulți moldoveni în Coșarca?

— D'apoi numai moldoveni sunt, că ce altceva pot fi? Am să le spun la toți că am vorbit cu o moldoveancă din București și o să se bucure toți.

Era fericit, dar și eu eram. Intâlnisem pe Ilie Bogdanovici, adică Ilie al lui Bogdan din satul Coșarca și în el întâlnisem toată vechea Moldovă a voevozilor străjeri în răsăritul Europei. Adevăr era decit în hrisoavele îngălbenite pe fundul lăzilor cu ținte de alamă, căci tot așa grăia și limba moldovenească cu iz de veac trecut, a lui Ilie Bogdan din Coșarca. Bucuria din ochii lui și ai mei, pecetluia legătura dintre Patria regăsită și provincia vitregită timp de sute de ani. Cei de dincolo de Nistru, au privit mereu peste apele fluviului despărțitor și cântecul de leagăn a mângâiat copilăria tuturor moldovenilor uitați în țara robită.

Ilie Bogdanovici a rămas lângă inima mea, ca și cum de veacuri, strămoșii ar fi fost vecini de brazdă și de ogradă. Lângă icoana sfântului mucenic Gheorghe, prietenul din Coșarca se va ruga mereu pentru mine și pentru țara noastră, a amândorura. Nici munții, nici apele n'au putut despărți sufletele, cari cu toate că nu s'au cunoscut, s'au presimțit aproape și, însfârșit, s'au putut întâlni.

Emilia Șt. Milicescu

GÂND ŞI SLOVĂ *Românească*

CULTUL EROILOR

Eroii au fost respectaţi în toate vremile şi la toate popoarele. Cultul eroilor a constituit o problemă de educaţie pentru poporul român ieşit biruitor din războiul dela 1917—1918, dar cu sute de mii de morţi pe câmpul de onoare, pentru înfăptuirea acestei biruinţe.

Astăzi, prin războiul ce-l purtăm cu sovieticii, pentru desrobirea provinciilor furate şi pentru distrugerea comunismului, Ţara a sângerat din nou pentru pierderea a noui fii, eroi ai timpului nou.

Pentru aceştia poporul de acasă, ca şi pentru urmaşii lor de acasă, există un adevărat cult întreţinut şi de oficialitate, prin presă, biserică şi şcoală, cât şi de poporul însuş, printr'o înţelegere a adevărului. Morţii Patriei au dat tot ce-au avut mai scump, viaţa, spre a reclădi o ţară nouă, scoasă de sub jugul umilinţei şi teroarei, prin vecinătatea unui neam fără Dumnezeu, ca cel sovietic.

Pretutindeni se înalţă din iniţiativă particulară, din adânc de suflet deci, troiţe, în amintirea morţilor scumpi, prin care trăim, ducem mai departe făclia Neamului. In şcoli s'au aranjat anume colţuri unde candela arde necontenit sub chipul şi numele celor căzuţi pe front. Bisericile răsună necontenit de rugile pentru cei duşi pentru totdeauna fiziceşte dintre noi, dar veşnic prezenţi prin forţa spiritului lor de viteji care s'au dăruit viitorului pe frontul încleştării binelui cu răul.

Cu prilejul colectei pe care a organizat-o de 1 Noemvrie Societatea de Patronaj, am observat bucuria cu care întindeau obolul lor toţi, chiar şi cei mai săraci, atunci când auzeau că fondurile vor servi în primul rând spre a alina suferinţele orfanilor de războiu.

La instituţii s'au dat ordine ca foştii luptători şi mai cu seamă invalizii, să fie imediat serviţi. Tineretul primeşte mereu sfaturi de felul cum trebue să se comporte în societatea acelor care au dus faima ţării peste hotare şi se întorc mutilaţi între noi.

Pentru vii, ca şi pentru cei morţi întru salvarea Neamului, conducerea de azi, prin toate mijloacele de care dispune caută să creieze acea atmosferă de respect, cultul eroilor ce caracterizează nobila atitudine a autorităţii secondate de sincera participare a massei poporului recunoscător faţă de marii săi reprezentanţi, eroii României.

Să continuăm a cultiva această atitudine, adâncind acele părţi unde nu s'a atins perfecţiunea, unde s'ar mai putea face încă ceva pentru foştii luptători, fiindcă ori cât am da noi de aici, din comoditatea creiată prin jertfa lor, niciodată nu vom egala marea lor dăruire.

Sabin Popescu-Lupu

Cămine Moldoveneşti în Transnistria

Cunoaştem cu toţii opera naţională săvârşită, an de an, cu strădanie, cu trudă, cu iubire fanatică de tot ce este românesc, de către Fundaţia Culturală Regală „Regele Mihai I".

Miile de Cămine Culturale şi Şcoli Ţărăneşti, de pe întreg cuprinsul Ţării, sunt cea mai vie mărturie a acestei activităţi, închinată Ţării, Regelui, Mareşalului Conducător şi a tot ce poate ridica Neamul şi poporul românesc.

Iată, nu de mult, aceste aşezăminte de luminare a poporului, au început să ia fiinţă şi în Transnistria desrobită, primind denumirea de „Cămine Moldoveneşti", pentru a fi mai aproape de sufletul şi de înţelegerea norodului de pe aceste locuri.

Din iniţiativa Direcţiunii Propagandei a Guvernământului, prin d. subdirector Octavian Giurgea şi cu largul sprijin al Fundaţiei, aceste „Cămine Moldoveneşti", au devenit, astăzi, în Transnistria, o frumoasă şi rodnică realitate românească.

Ne creşte inima de bucurie, când vedem că această sănătoasă şi binefăcătoare aşezare românească, a găsit dragoste şi înţelegere în sufletele moldovenilor de aici, cari, în delegaţii, vin şi ne cer sfaturi şi material pentru a începe „Munca noastră moldovenească de învăţătură", cum ne spun mulţi din ei.

Noi ne străduim, din răsputeri să le fim de folos, mai ales aici, unde este atâta nevoie de lumină, de credinţă, de dragoste şi omenie.

Pentru noi este o poruncă naţională înfiinţarea a cât mai multe „Cămine Moldoveneşti" în Transnistria.

Trebue să avem grijă de cultura sufletului, minţii şi a conştiinţei naţionale a românilor de aici.

„Cămine moldoveneşti" de unire şi înfrăţire, culburi de viaţă nouă, unde laolaltă, bătrâni şi tineri, vor învăţa să slujească, cu frica în Dumnezeu, Patriei, României, Regelui şi Mareşalului Conducător.

Valeriu Olaniuc

DESPRE OAMENII INRUDIŢI CU DURERILE ŞI CU FURTUNILE MĂRII

Odesa ne-a primit într'o după amiază castanie de toamnă, cu frunze căzătoare şi într'o zi de Duminecă. Eram un grup de ziarişti din Basarabia, pentru prima oară sosiţi pe străzile oraşului lui Richelieu şi al lui Gavriil Bănulescu-Badoni. Ca la orişice intrare într'un oraş nou, parcă am fi fost pelerinii lui Philippe Soupault, ochii alergau nerăbdători în toate direcţiile, căutând ineditul acestei Capitale a Transnistriei. Asemenea stare sufletească cercetătoare se explica şi prin faptul, că unii dintre noi o văzusem şi altă dată dar dela o anumită depărtare cu binoclul, în momente grele, când ni se părea că oraşul mării e cufundat în pământ şi când ne întrebam în faţa bombardamentelor extraordinare dacă nu mai poate rămâne ceva întreg din acest oraş.

Iată-l de astădată trecut prin pârjolul războiului foarte puţin atins, aşa cât a putut sângele românesc să-l cruţe.

Cel dintâiu lucru ce se imprimă în priviri e mânăstirea Sf. Pantelimon de o înălţime uimitoare, cu şase turnuri din care cel din mijloc pare o imensă boltă suspendată în aer. Bolşevicii i-au dat crucile jos şi au suprapus peste zidurile acestei biserici mucegaiul concepţiilor lor distructive. Al doilea lucru ce te frapează de cum te dai jos din tren, parcurgi peronul şi te cobori în piaţeta din faţa gării e animaţia desvoltată a străzii. Majoritatea publicului de pe străzile din această regiune a oraşului o formează românii ce se urcă şi coboară din trenuri, şi totuşi uşor se poate observa şi câte un băştinaş, cu cămaşa strânsă în şnurul caracteristic între reverurile hainei.

Nu vorbeşte şi e foarte preocupat. Prima întrebare ce-ţi apare în minte la vederea lui e cum a scăpat în timpul celor aproape două luni de asediu al Odesei? Dacă-l urmăreşti bine vezi că are mersul liniştit, umerii lăsaţi în jos, înclinaţi parcă de o greutate imaginară şi poartă subţioară plasa strângătoare de toate cele necesare pentru gură. Insurat poate mai de vreme decât trebuia, înrudit cu durerile şi cu furtunile mării, omul acesta e pe cale să înţeleagă luminile vieţii noui ce i se deschide în perspectiva viitorului.

Vorba românească foarte multă pe străzile Odesei iarăşi te impresionează. Băştinaşii, în special femeile, deşi nu-şi pot îndepărta accentul străin, rostesc formulele obişnuite ale salutului românesc cu o deosebită uşurinţă. Cele câteva magazine româneşti din apropierea gării au vitrinele destul de pline, iar cu fiecare stradă pe care o parcurgi în interiorul oraşului ţi se deschide penumbra unor clădiri monumentale toate de pe vremea Rusiei ţariste, peste care cei 25 de ani de svârcolire bolşevică au suprapus un colorit de autentică uitare, ca şi când măreţia şi fastuozitatea acestor construcţii ar fi incomodat aplicarea tuturor planurilor de proletarizare şi uniformizare ale urmaşilor îndobitociţi ai lui Bakunin şi Kropotkin. Cu fiecare pas, pe care-l faci înăuntrul Odesei, ajungi la convingerea tot mai puternică, deşi prima dată faci cunoştinţă cu oraşul, că tot ce e frumos, în Capitala Transnistriei noastre datează din epoca, când încă nu se născuse nici un Geoges Sadoul sau André Breton care să ne molipsească prin intermediul penetraţiei semitice şi ţara noastră de principiile „umanitariste" ale sălbătăciei comuniste.

Un aspect al Odesei

Dela Pirogovscaia până la Proviantscaia

Cine vrea să vadă ce-a construit regimul stalinist în Odesa, are putinţa să se clarifice printr'o şimplă plimbare pe străzile dintre Pirogovscaia şi Proviantscaia.

Va vedea mai înainte de orice pe o stradă paralelă cu parcul Şevcenco o pramatie de blok-hause muncitoresc, de culoare cenuşie şi cu câteva sute de ferestruici uniforme şi liliputane, prin care lumina trece ca şi cămila prin urechile acului. Acoperişul acestei clădiri „proletare" e plat, ca vechile acoperişuri palestiniene şi apa ploilor se scurge direct pe pervazurile externe ale geamurilor.

De departe pare o imensă închisoare semi-oficializată, destinată pentru viaţa mecanică a muncitorilor U. R. S. S.-ului. Inăuntru vizitatorul se va izbi dintr'odată de niste apartamente mici, formate dintr'o cameră obscură şi un fel de bucătărie igrasioasă, în care locuia un muncitor sovietic cu cinci sau şase copii, culcaţi pe jos şi dealungul uşii de intrare. In loc de duşumea va „da de ciment şi va observa că ferestruicile au fost înzestrate şi cu gratii, pentru ca nu cumva cineva să fure sărăcia şi mizeria proletarului.

Cu o astfel de concepţie de viaţă este lesne să ne închipuim ce suferinţi extraordinare şi lipsuri indescriptibile au îndurat locuitorii Odesei în anii de triumf ai comunismului.

Nu departe de această ciudăţenie edilitară, înzestrată cu un fel de soclu primitiv la intrare, pe care fusese ridicat bustul probabil al dictatorului roşu, şi care e unică în toată Odesa, se înalţă pe o stradă ce dă în plaja Langeron tribunele de unde comandirii primeau defilarea trupelor în zilele de paradă. Aceste tribune sunt construite din marmoră şi vin una lângă alta în înălţimi gradate ca într'un amfiteatru. In mijlocul lor se ridica un turn ţuguiat şi lipsit de orice estetică, pe care se zice că ar fi agăţat semnul expansiunii proletare: secera şi ciocanul.

Nepăsându-le de soarta muncitorilor, conducătorii improvizaţi ai bolşevismului îşi construiau tribune „pentru îngrăşare morală" — cum le-a denumit Pablo Picasso, desmăţatul dadaist francez, spre a-şi contempla formidabila operă distructivă îndreptată exclusiv împotriva Europei, de ale cărei principii de viaţă se temeau ca de propriile lor stafii.

In ziua de 6 Aprilie 1941 ultima defilare a ridicat ultimul praf pe tribunele de paradă ale Odesei, — aşa cum ne-a mărturisit un copil cu părinţii pierduţi în imensitatea morţii slave, anume Pavel Gruşenik, pe care l-am găsit în prima dimineaţă după sosirea în Odesa odihnindu-se pe lespezile reci ale unei cadenţe prăbuşite.

Bat valurile şi alungă amintirile

Ca să simţi importanţa mării pentru Odesa şi să recunoşti tot farmecul pe care-l expiră această nepătrunsă întindere de apă neastâmpărată e deajuns un sfert de ceas de plimbare pe plaja Langeronului, de unde golful pitoresc al apei cârmuită de ţărmul Nicolaevului deschide în spate toată perspectiva Odesei. De aici poţi uşor vedea, că toate clădirile mari au faţada îndreptată spre mare. Odesa pare de aici un oraş crescut din mare şi că fără mare ea n'ar putea şi nici n'ar fi putut exista.

Ţărmul în dimineaţa aceia de toamnă era gol, iar degetele volatilizate ale valurilor spumoase atingeau platforma largă de nisip, ca niste alintări pentru pământul unde durerea şi groaza şi-au avut clipe de glorie.

E lesne de înţeles dece întemeietorii Odesei au ales golful acesta măreţ şi prelung pentru a pune temelia ctitoriei lor. De aici marea poate fi dominată cu privirea şi nicăieri ca de aici nu se poate smulge cu mai multă intensitate deliciul mării. Din balcoanele înaltelor edificii din spatele Langeronului respirau vechii bogătaşi boarea răcoritoare în deseară a Mării Negre şi tot de aici fiecare român poate să-şi dea seama ce comoară scumpă e această mare, când o brăzdează vapoarele şi când nu mai prezintă nici o primejdie. Noi românii am avut întotdeauna nevoie de mare, iată c'o avem în toată nemărginită ei splendoare.

Şi totuşi sunt unele ce nu se pot uita...

După ce am ridicat treptele Langeronului apropiindu-ne de oraş, întâlnim o femeie bătrână cu un coş mare, peste puterile ei, în mână. Gârbovită de ani şi de suferinţi, femeia nu mai avea dispoziţia sufletească să privească frumuseţile din imediata ei apropiere. Obrazul sbârcit trăda grelele eforturi sufleteşti făcute cândva iar mâinile slăbite şi osoase abia dacă mai avea putere să urnească din loc coşul cu surcele.

— N'o să-l puteţi duce acasă, e greu! a atras cineva din noi atenţia, referindu-se la coş.

Auzindu-se vorbind între noi româneşte, femeia a ciulit urechile şi oprindu-se în mijlocul trotuarului ne-a întrebat serioasă şi prietenoasă:

— Sunteţi români?

— Da!

— Atunci pot să vă spun. Eu sunt mama a opt băeţi, din care nu mai am astăzi nici unul... Patru mi i-au luat bolşevicii de la vârsta de 7 ani şi nu i-au lăsat să mă vadă nici o singură dată. Cum i-au crescut ei, ce-au izbutit să facă ei din ei nu ştiu, ştiu numai că de 24 de ani nu m'am văzut cu nici unul şi nu mi-a dat nici o veste nici unul. Am avut un fecior aviator, despre care am auzit că s'a prăbuşit. Incă unul, pe care-l mobilizaseră în ultimul timp la Odesa a căzut prizonier şi nu ştiu pe unde s'o afla. Poate în România, poate aiurea.

Şi alţi doi au dispărut într'o noapte înainte de începerea războiului, fiindcă erau acuzaţi că fiind marinari cu scufundat cu bună voia lor un vapor încărcat cu arme. Şi aş vrea acum să aflu ceva din România sau de aiurea măcar de copilul ce s'a predat singur, după ce cunoştea că tat-so a fost împuşcat în anul 1936, pe vremea răscoalelor anti-staliniste. Dacă aţi vrea să vă interesaţi?

Ce puteam face noi decât să făgăduim că ne vom interesa, deşi legile războiului sunt necruţătoare.

Şi femeia a mai ţinut să adauge:

— Astăzi sunt săracă. Bolşevismul m'a sărăcit în urma a două desculăciri pe care le-am îndurat. Tatăl meu stăpânea două străzi în Odesa, iar în 1917 comunistul Plombirov, şeful siguranţei Odesa, l-a ucis, ca fiind om de neîncredere şi spion al burjuaziei. La mijloc n'a fost decât o ură veche, pe care atunci şi-a răzbunat-o. Mă numesc Evdochia Lohmotinova şi vă mulţumesc pentru ascultarea ce mi-aţi dat-o şi pentru rugămintea ce v'am făcut-o.

Şi-a luat cu greu coşul şi a plecat. Işi desfăcuse şi ea sufletul. Noi însă am înţeles, că sunt amintiri în Odesa, ce nu se pot uita niciodată. Familii distruse de barbarii răsăritului, copii împrăştiaţi în toate cele patru vânturi, mame lăsate în voia destinului care în cele mai adânci bătrâneţe n'au bucuria unui ambet copilăresc, surori vândute şi părăsite, copii mici risipiţi din cuiburile părinteşti, atâta omenire răsturnată depe temeliile ei fireşti, aceasta e opera guvernării staliniste în cele două decade de decadenţă comunistă.

Am mai simţit apoi, prin gura Evdochiei Lohmotinova şi ura extraordinară, pe care o simte această populaţie desmembrată faţă de nemernicii ocupanţi ai regimului dela Moscova.

Şi soarele în dimineaţa aceea, cu deosebită intensitate, îşi arunca temperatura ca un balsam peste rănile abia acum pe cale de cicatrizare a locuitorilor schingiuiţi de bolşevici ai Odesei.

Sergiu Matei Nica

Hronicul Vremii

CUM STĂM CU RĂZBOIUL

Pe întreaga parte de miază-zi a frontului de răsărit trupele germano-române au susţinut lupte îndârjite recoltând numeroase şi răsunătoare victorii.

Câteva atacuri bolşevice date pe frontul Donului împotriva unor unităţi române au fost respinse cu grele pierderi.

Aceiaşi soartă au avut-o atacurile şi contraatacurile bolşevice date în regiunea Stalingradului şi în ţinutul Caucazilor. După ce orice încercare de atac a inamicului a fost sdrobită, trupele aliate au pornit la rândul lor la atac, în unele puncte ale acestui front. Astfel în ţinuturile de apus ale Caucazilor, trupele germane au pătruns adânc, în liniile bolşevice dinspre portul Tuapse. După lupte cari s'au dat pe mari înălţimi, Germanii şi românii au cucerit apoi mai multe poziţii duşmane din munte. De asemenea în partea de răsărit a Caucazilor, la miază - noapte de fluviul Terek, trupele germane au respins pricinuind pierderi foarte grele, pe bolşevicii cari au încercat câteva atacuri.

La Stalingrad, trupele germane în câteva atacuri isbutite au cucerit mai multe baricade şi blocuri de case apărate cu îndârjire de inamic.

In celelalte părţi ale frontului, încercările bolşevice de a ataca poziţiile germane s'au sfărimat în faţa focului năprasnic al apărării germane.

Aviaţia română şi cea germană au sprijinit cu mult folos lupta trupelor de uscat şi în bombardamente năprasnice au pricinuit duşmanului grele pierderi în rândurile trupelor concentrate în spatele liniilor de bătae.

In Africa de Miază-Noapte bătălia continuă.

Vase de război şi aviaţia germano-italiană au scufundat numeroase vapoare americane în Marea Mediterană.

ZIUA M. S. REGELUI MIHAI I LA ODESA

Tedeum-ul dela Catedrala Oraşului.-Cuvântările.-Recepţia dela Palatul Guvernamental

Solemnitatea zilei M. S. Regelui la Odesa

La 8 Noembrie a. c., armata şi administraţia românească din Odesa, a sărbătorit ziua M. S. Regelui Mihai I, printr'un Te-Deum, oficiat de un sobor de preoţi în frunte cu arhimandritul A. Nica, în catedrala oraşului.

Serviciul religios s'a oficiat în prezenţa domnului guvernator al Transnistriei, prof. Gh. Alexianu; general Gheorghiu; consul general al Germaniei Stephany; Comandant de legătură germană Mensing; reprezentantul legaţiei italiene Maschetti; secretarul general al guvernământului E. Cercavschi; directorii guvernământului: O. Verenca, Oct. Gheorghiu, dr. Niculescu, Rotaru Mihai, Canari, ing. Murtaza, Psemenschi, N. Popescu, dr. Balcaş, ing. Codreanu; primarul municipiului, Gh. Pântea; prefectul poliţiei colonel I. Popovici; inspector Vinogroschi, şeful presei Mircea Vrânceanu; inspectorul jandarmeriei colonel Iliescu; comandor Bărdescu, preşedintele contenciosului militar Popescu C.; colonel Dumitriu; şef de cabinet R. Pop şi H. Dragomir; secretarul gen. al primăriei Costinescu; ajutori de primar Vidraşcu şi Chiorăscu; consilier Niculescu, Paul Nichel, Oct. Grecescu, Horaţiu Ionescu, căp. Alimănescu, căp. Ioaniţescu ofiţeri, trupă şi funcţionarii guvernământului.

După solemnitate, d. guvernator al Transnistriei prof. Gh. Alexianu, d. general Gheorghiu şi comandantul de legătură germană din Odesa col. Mensing, trec în revistă compania de onoare.

In numele armatei române, a luat cuvântul d. general Gheorghiu care elogiind figura M. S. Regelui Mihai I, spune printre altele:

„Majestatea Sa Regele, reprezintă pentru noi, şirul de Voevozi, care duce mai departe flacăra biruinţei, purtându-şi paşii pe urmele eroilor ce şi-au cinstit Patria şi Tronul.

„Numele lui, e numele gloriosului Mihai Viteazul, care a trasat prin sânge şi paloş, hotarul de Vest al Ţării, însemnând în cronica vremii până unde trebue să se întindă adevărata graniţă a strămoşilor noştri.

„Către el care poartă în mână sceptrul de stăpânitor al pământului desrobit strigăm: Trăiască România.

S'a intonat imnul regal după care a urmat defilarea.

Recepţia dela palatul Guvernământului

La ora 12, în sala de Consiliu a Guvernământului, d. Guvernator al Transnistriei, a oferit o recepţie reprezentanţilor armatelor române, germane şi italiene, în cinstea acestei zile, care s'a impus ca dreaptă sărbătoare a tuturor românilor.

In timpul prânzului, la postul de radiodifuziune Odesa, taraful Fănică Mircea, a distrat publicul cu minunate arii naţionale româneşti.

Viaţa artistică la Odesa

„Carmen" la Odesa, cu trei artişti români

Pe scena Operei din Odesa a avut loc reprezentarea Operei „Carmen" de Bizet, având ca principali interpreţi trei dintre fruntaşii scene noastre lirice din Bucureşti: Emil Marinescu, Mihail Arnăutu şi Maria Horeanu.

Prezenţa celor trei români în rolurile sergentului Hausé, toreadorului Escamille şi Carmencitei a avut darul să constitue punctul de atracţie al reprezentaţiei şi să atragă un numeros public românesc, venit să admire şi să aplaude aria şi talentul celor trei conaţionali.

Neobişnuit cu scena şi ansamblul Odesei în primul act, tenorul Emil Marinescu a atins maximum de succes în actul II, redând în aria trandafirului toată puterea talentului său. Bun în acul III d-sa a mers crescendo pentrucă în actul IV să desfăşoară un joc de scenă uimitor care l-a consacrat ca cel mai mare tenor ce a cântat în ultima vreme pe scena operei din Odesa.

La fel de încântător s'a prezentat şi d. Mihai Arnăutu în rolul toreadorului, relevând un glas matur şi plin de căldură care a impresionat adânc.

D-na Maria Moreanu s'a remarcat printr'un joc de scenă viu, caracteristic tuturor artistelor românce.

Restul ansamblului bun.

„Boema" premieră la Odesa

In cursul săptămânii următoare va avea loc la Odesa premiera operei „Boema" de Puccini. Rolurile principale vor fi interpretate de cei trei artişti români angajaţi permanent de conducerea scenei odesite: d-na Idolle Victoria Păslaru (Mimi) N. Diducencu (Rudolf) şi Vasilescu (Marcel).

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

Departamentul guvernatorului civil al Transnistriei

Deciziunea Nr. 2479

Noi, *Ion Antonescu, Mareşal al României şi comandant de căpetenie al armatei*, prin profesor G. Alexianu, guvernator civil al Transnistriei:

Având în vedere referatul Direcţiunii culturii înregistrat sub nr. 103402 din 5 Octombrie 1942, prin care se propune reglementarea comerţului de librărie în Transnistria;

In virtutea deplinelor puteri acordate prin decretul nr. 1 din 19 August 1942, dat la Tighina;

DECIDEM:

Art. 1. — Cu începere dela data prezentei deciziuni comerţul de librărie în Transnistria se va exercita după dispoziţiunile următoare:

a) Guvernământul civil al Transnistriei, prin Direcţia culturii, acordă autorizaţiuni pentru deschiderea de librării pe tot cuprinsul acestei provincii, în limita necesităţilor locale, negustorilor librari din ţară, de preferinţă refugiaţi din Transilvania şi Dobrogea.

b) Direcţiunea culturii va aprecia seriozitatea cererilor prezentate, rezervându-şi dreptul să aleagă pe acele ce vor prezenta mai multă garanţie morală şi materială.

c) In cerere va trebui să se arate capitalul ce urmează a fi investit în acest comerţ, în monedă sau marfă, cu care, urmează să fie începută activitatea în oraşul sau comuna aleasă drept sediu comercial.

d) In aceleaşi condiţiuni vor putea prezenta cereri, pentru înfiinţarea de filiale, în centrele transnistriene şi marile instituţiuni de editură şi librărie din ţară.

Art. 2. — Procurarea mărfurilor necesare exercitării acestui comerţ priveşte exclusiv pe întreprinzători.

Art. 3. — Guvernământul civil al Transnistriei, prin Direcţia culturii, îşi rezervă dreptul de a cere să se aducă, obligatoriu, anumite feluri de materiale (cărţi de şcoală, de literatură şi rechizite de tot felul) precum şi de a interzice punerea în vânzare a broşurilor sau volumelor care n'ar servi interesele culturale sau politice ale românismului în această provincie.

Art. 4. — Vânzarea tuturor cărţilor, materialelor, articolelor de librărie etc. se va face numai pe moneta cu putere circulatorie în Transnistria.

Art. 5. — Toate articolele de librărie (cărţi, rechizite, etc. procurate din ţară se vor desface pe preţ îndoit, calculat la cursul oficial al monetei din Transnistria, luându-se ca bază preţurile în lei imprimate sau trecute în facturi.

Suma provenită din dublarea preţurilor (50%), aparţine Guvernământului.

Art. 6. — Pentru plata mărfurilor din ţară Guvernământul acordă prin Direcţia Financiară, fără nici o altă formalitate prealabilă schimbul monetei locale în lei, la cursul oficial pentru jumătate din suma realizată din vânzare şi care aparţine de drept librarilor, cu respectarea dispoziţiunilor arătate la art. 7. Cealaltă jumătate se va vărsa la casieria Guvernământului după instrucţiunile date de Direcţia financiară, reprezentând partea cuvenită Guvernământului.

Art. 7. — Pentru justificarea provenienţei mărfurilor puse în vânzare în librării, toţi întreprinzătorii librari sunt obligaţi a ţine registrele legale. Acestea vor fi prezentate Direcţiei financiare, odată cu cererea de schimbare în lei pentru jumătate din suma realizată din vânzare, din care, vor fi scăzute cheltuelile făcute în Transnistria cu exercitarea comerţului de librărie (chirie, personal, combustibil, lumină, apă, etc.).

Art. 8. — Veniturile rezultate din comerţul de anticariat în aceste librării nu vor fi schimbate în lei.

Art. 9. — Guvernământul Civil al Transnistriei, acordă libertate la importul tuturor articolelor de librărie din ţară.

Art. 10. — Intreprinzătorii (librari), care nu vor respecta dispoziţiunile acestei deciziuni se vor pedepsi cu:

a) Retragerea autorizaţiei de funcţionare;

b) Confiscarea întregului inventar;

c) Dresarea actelor pentru trimiterea lor în faţa instanţelor militare de judecată.

Art. 11. — Domnii directori ai culturii şi finanţelor sunt însărcinaţi cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată în cabinetul nostru, astăzi, 4 Noembrie 1942.

Guvernator, GH. ALEXIANU

Directorul Culturii, *Traian Herseni*

RĂBOJ TRANSNISTRIAN

Un Muzeu Bisericesc la Odesa. — Misiunea ortodoxă din Transnistria a luat măsurile necesare pentru organizarea unui muzeu bisericesc. Muzeul va cuprinde 4 secţii cu următoarele aspecte: a) moldovenii în Transnistria sub raportul religios şi naţional; b) viaţa religioasă împotriva credinţei sub comunişti şi d) reintronarea credinţei în Transnistria.

Muzeul va lua fiinţă în str. Jucovschi No. 32 şi va funcţiona în aceiaş clădire cu Misiunea Ortodoxă.

Excursia unui liceu la Odesa. — Liceul Sft. Andrei din Transnistria, a făcut zilele acestea o excursie la Odesa. Elevii au fost conduşi de d. profesor Panait Manţa şi de Dumitru Roman din Direcţia Culturii.

S'au vizitat: Muzeul arheologic, Universitatea, Palatul Voronzov, Primăria, Parcul Sevcenco, Fabricile. Opera şi a doua zi fiind Duminică, elevii au luat parte la slujba religioasă dela sobor.

Un exemplu de spirit şi de muncă organizată. — Ca un exemplu de spirit şi muncă organizată de care a dat dovadă d. Ion Alex. Neamţu, domnul Guvernator, prof. Gh. Alexianu l-a citat prin decizia Nr. 2382 pe întreaga Transnistrie, ca un model de funcţionar.

Insămânţările de toamnă au fost terminate în Transnistria. — Semănăturile de toamnă s'au făcut cu multă stăruinţă şi pricepere. Incă până la 29 Octombrie 1942, s'a realizat 84% din planul de cultură întocmit.

Până în prezent toate însămânţările de toamnă au fost terminate în Transnistria, încât planul stabilit în ultimul timp a fost depăşit.

Dela Serviciul de Maşini Agricole. In cursul acestei luni s'au primit 7 vagoane cu piese de schimb pentru tractoare care trebuesc aşezate în locul înăi printre celelalte maşini agricole.

S'a păşit la organizarea atelierelor, în care se vor efectua reparaţiuni capitale, necesare tractoarelor. Deasemeni s'au dispus să se facă inspecţii în toate judeţele Transnistriei, pentru a putea cerceta la faţa locului de către specialiştii Direcţiei Agriculturii, starea maşinilor agricole ce vor fi întrebuinţate în însămânţările de primăvară.

Impozit de 10% asupra tuturor întreprinderilor particulare. — Zilele acestea, d. Guvernator al Transnistriei, prof. Gh. Alexianu a semnat ordonanţa No. 62, prin care se înfiinţează un impozit de 10% asupra tuturor întreprinderilor particulare din Municipiul Odesa, calculat la chiria pe care aceştia o plătesc Primăriei respective, pentru localurile puse la dispoziţie.

Acest impozit se va percepe de organele Primăriei respective în folosul Direcţiei Sanitare.

Se înfiinţează deasemenea în favoarea Direcţiunei Sanitare a Municipiului Odesa, următoarele taxe, cu ocazia eliberărei autorizaţiunilor de funcţionarea întreprinderilor particulare.

Magazine gastronomice şi coloniale dela 50-100 RKKS.

Magazine comisioane dela 25-250 RKKS

Magazine restaurante dela 100-300 RKKS

Magazine obiecte bisericeşti dela 50-100 RKKS.

Magazine cafenele, birturi dela 100-300 RKKS.

Giuvaergii dela 100-400 RKKS.

Hoteluri particulare dela 300-750 RKKS.

Sanitare şi higienă dela 50-200 RKKS

Hanuri dela 50-150 RKKS.

Ceasornicării, cismării, croitorii, etc. dela 25-100 RKKS.

Frizerii dela 25-100 RKKS.

Cinematografe, circuri, teatre, etc. dela 100-500 RKKS.

Sumele rezultate din aceste taxe nu vor putea fi folosite decât pentru întreţinerea activităţii sanitare în Municipiul Odesa.

Solemnitatea sfinţirii troiţei şi parastasul eroilor dela Vacarjani-Transnistria. Asistenţa: D. Guvernator al Transnistriei prof. Gh. Alexianu, d. general Atanasiu, d. general Potopeanu, reprezentantul Mareşalului, d. maior Marin şi d. secretar general al Guvernământului

ŞTIRI DIN ODESA

Un an de activitate a tramvaielor

Zilele trecute s'a împlinit un an, de când au început să circule tramvaele în oraşul Odesa. După un timp scurt dela eliberarea Odesei, numai 17 zile, prin energica activitate a Municipiului a fost restabilită pe câteva linii circulaţia tramvaelor, ce au fost distruse cu ocazia răsboiului şi retragerea bolşevicilor.

Tot odată s'a continuat intens pentru restabilirea complectă şi a celorlalte linii, care mai târziu au fost puse treptat în circulaţie.

In lunile de vară circulau peste 85 vagoane în care călătoreau la 95 mii de persoane pe zi. Azi, Direcţia tramvaelor ar putea şi mai bine să restabilească, însă datorită limitei de electricitate ce se eliberează de uzina electrică, este nevoită a reduce circulaţia la 40—60 vagoane pe zi.

Universitatea populară românească

Universitatea populară românească s'a deschis pe data de 12 Iulie a. c. şi a funcţionat fără încetare până la 1 Octombrie când a fost anunţată o întrerupere în legătură cu sosirea sezonului de iarnă. Deschiderea acestei instituţiuni publice a fost dictată de necesitatea de a potoli dorinţa arzătoarea poporului de a fi iniţiat în cultura Românească, de a cunoaşte mai de aproape orizontul cel nou, ideile şi ordinea obştească cea nouă a vieţii economice şi politice din Europa.

In cursul activităţii sale de aproape trei luni Universitatea Populară a desfăşurat o muncă intensă. Au fost citite 63 conferinţe pe diferite teme, care au cuprins chestiuni teologice, juridice, economice, literare, lingvistice, filosofice etc. Publicul a dat dovadă de un viu interes la citirea acestor conferinţe. Majoritatea conferinţelor au fost expuse în limba română şi auditorii, dintre care mai mult de jumătate nu cunosc limba română, ascultau cu cea mai mare atenţie vorbele conferenţiarului aşteptând cu răbdare ca conferinţa să fi tradusă în limba rusă, ca să poată pricepe pe deplin cele spuse. S'au ţinut şi conferinţe în limba rusă. La cetirea conferinţelor au luat parte conferenţiari de forţă, atât români cât şi cei din localitate. Din numărul profesorilor români au citit: prof. Berechet C., consilierul Curţii Marţiale Afanasiu A. Arhimandritul A. Harghel, prof. Pamfil, prof. Marcu D. şi alţii, iar dintre profesorii locali au citit: prof. Erşcov P. E., prof. Socojov, prof. Selinov, prof. Ballasnăl şi alţii. Universitatea a fost vizitată de o seamă de persoane cu vază. La redeschiderea solemnă a Universităţii au luat parte d. prof. Gh. Alexianu Guvernatorul Transnistriei, d. Gherman Pântea, primarul Municipiului Odesa, principesa Cantacuzino. Universitatea populară a fost vizitată de ministrul Instrucţiunii Publice d. prof. Petrovici I. In timpul prezenţei d-sale în Transnistria, deasemenea au fost ţinute conferinţe. La venirea delegaţiei Academiei de Ştiinţe româneşti, au fost ţinute conferinţe de către d. prof. Lupaş şi prof. Nistor pe tema „Trecutul Transnistriei" şi „Trecutul Ardealului".

In legătură cu complicarea lucrărilor din Universitate, Consiliul universitar a ales ca preşedinte pe membrul de onoare al Academiei Române de Ştiinţe şi preşedinte al Consiliului Naţional din Transnistria, d. prof. Smochină N.

După o întrerupere în activitatea sa, Universitatea Populară, va trebui să ducă misiunea sa de propagandă a culturii româneşti în mijlocul simpatiei manifestate de populaţia din straturile culte ale oraşului Odesa.

Activitatea întreprinderilor Guvernământului

In activitatea sa de două săptămâni fabrica de macaroane a produs 26,4 tone diferite feluri de macaroane, cea de biscuiţi 32,1 t. de pesmeţi şi de biscuiţi, fabrica de conserve Nr. 1 a elaborat 16.361 borcane de conserve de fructe şi legume, 32,2 t. de magiun, 5 t. povidlă de roşii şi 61,7 t. diferite murături (hârbuji, castraveţi, etc.). Fabrica de conserve Nr. 2 a pregătit 18.495 borcane de conserve de peşte. Fabrica de bomboane a produs 1 t. de marmeladă, 0,3 t. de bomboane de ciocolată, 18,2 t. pastilă. Fabrica de săpun a dat 95 t. de săpun pentru rufe.

Mărirea raţiei alimentare

D. primar Gherman Pântea a aprobat mărirea raţiei zilnice pentru tuberculoşii şi ceilalţi bolnavi din clinicele Direcţiei Medico-sanitare dela 1,20 la 3 R. K. K. S.

Producţia alimentară

Moara experimentală a produs într'o lună 209,7 tone făină. Fabrica de lapte a produs 3438 litri de lapte, 113.960 de sticle pasteurizate, 37.177 sticle chefir, 5.304 sticle de frişcă, 0,8 t. untdelemn comenzi particulare. Fabrica de ceai a produs 3,3 t. de ceai de fructe şi 47,8 tone de cafea „Sănătatea".

Deschiderea „Băncii Transnistriei"

Guvernatorul Transnistriei d. prof. Gh. Alexianu a semnat ordonanţa Nr. 95 privitoare la operaţiile Băncii Transnistriei ce se va deschide în curând.

Toate instituţiile şi întreprinderile de stat şi municipale din oraşe şi judeţe vor depune toate sumele încasate la această bancă.

In toate judeţele Transnistriei se vor deschide sucursale, care vor îndeplini toate operaţiunile financiare.

Deschiderea băncii în Transnistria va lărgi rularea comerţului şi va întări sistemul financiar şi industrial al Transnistriei.

Grija pentru funcţionari

Direcţia imobilelor raionului I a organizat o cooperativă pentru funcţionari şi slujbaşi.

In cooperativă, se vând cu preţuri reduse produse necesare funcţionarilor şi alimente. Tot odată se termină renovarea unei pensiuni, la care membrii cooperativei vor putea lua masa cu preţuri reduse.

Zilele trecute a avut loc la Vacarjani-Transnistria sfinţirea troiţei şi parastasul eroilor căzuţi în lupta pentru reintronarea crucii şi dreptăţii româneşti. In fotografie o parte din cimitirul eroilor reg. 2 Gr.

TRANSNISTRIA

1. Sfinţirea bisericii din comuna Vijirca, reconstruită de ostaşii Reg. 28 Fortificaţii.
2. Vânzătoare ambulantă de cearşeafuri şi feţe de mese, din Odesa.
3. Vedere din Bucureşti: Ateneul Român.
4. In vremile noastre istoria se scrie şi altcum. Iată reporterul fotograf, acrobat şi cronicar, la datorie.
5. Vedere din Râbniţa.
6. Clopotul unei biserici din Transnistria.
7. Sfinţirea bisericii din comuna Vijirca, reconstruită de ostaşii Reg. 28 Fortificaţii.
8. In Odesa, ciolovecii cu marfa vândută, se întorc la casele lor.

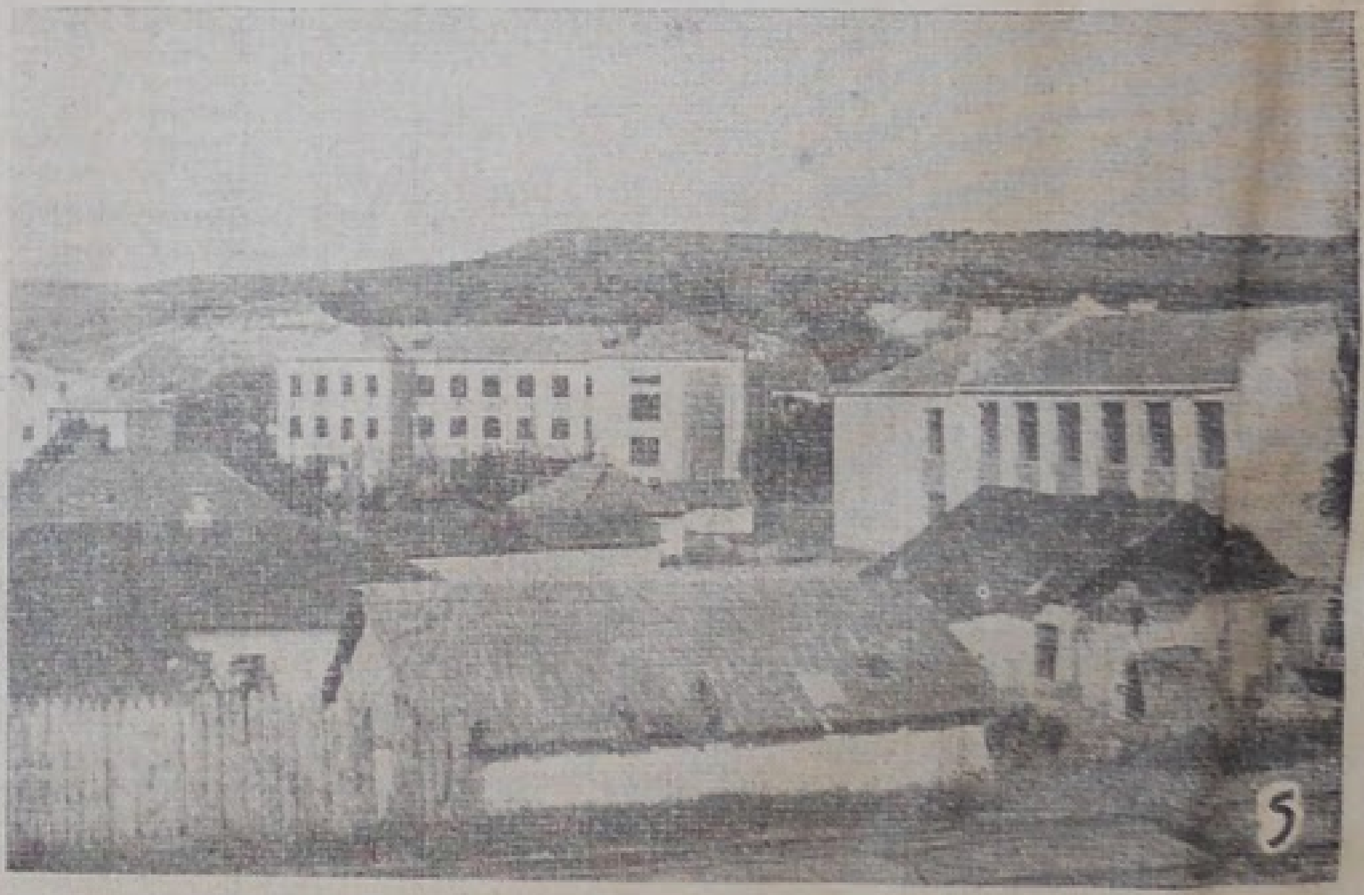

Tipografia Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANA", Bucureşti Str. Sărindar 5-7-9 — înmatriculată sub Nr. 156/942 la Reg. Oficiului Comerţului Bucureşti. Tipărită la 19.XI. 1942